Політика гендерної чутливості «Не нашкодь»

Громадська організація «Центр - Розвиток демократії» (ЦРД) дотримується принципу “Не нашкодь”, уважно аналізуючи, регулярно проводячи моніторинг запланованого і незапланованого впливу програм та діяльності з адвокації на місцевому, національному рівнях, включаючи в уражених збройним конфліктом (надалі конфліктом) громадах. ЦРД вживає активних заходів з попередження та реагування на будь-які незаплановані наслідки своєї роботи. ЦРД прагне зробити все можливе, щоб попередити негативні наслідки своїх дій, програм та адвокацій, не нашкодити людям та системі феміністських цінностей, прав людини, на якій ґрунтується її діяльність.

ЦРД відповідає за дотримання таких принципів поведінки учасницями/ками своєї Ради директорів, членами правління, виконавчою директоркою, штатом, інтернками, волонтерками та консультантками/експертками.

Визначення принципу «Не нашкодь»

Принцип “Не нашкодь” широко використовується серед організацій, які працюють у сфері миробудування, гуманітарної допомоги та розвитку, щоб поліпшити свою підзвітність, дієвість та ефективність. За цим принципом організації повинні вносити зміни у свої програми з врахуванням конкретного контексту конфлікту, в якому діяльність впроваджуються. Він підтримує підзвітність, адже вимагає негайного реагування на будь-які незаплановані наслідки, спричинені програмами, заохочує врахування місцевих голосів і пріоритетів у розробці програм за для прав жінок та дівчат. Він сприяє організаційній ефективності, допомагаючи командам, які впроваджують програми і проєкти, передбачати можливі ризики та шкоду від своєї діяльності та планувати попередження ризиків.

Чутливість до конфлікту

ЦРД є чутливим до попередження конфлікту в своїх проектах і програмах. Щоб уникнути ризиків загострення конфлікту або нестабільності через свої дії вживає наступні заходи:

- **Врахування контексту** – ЦРД визнає, що кожен контекст унікальний, і тому кожен проект розробляється з врахуванням місцевої ситуації, владних стосунків та динаміки конфлікту. Всі проекти та програми ЦРД розробляються, впроваджуються, відстежуються у співпраці з місцевими жіночими організаціями/групами та іншими організаціями/групами громадянського суспільства, щоб забезпечити врахування місцевої ситуації.

Наші підходи до впровадження програм/проєктів мають на меті адекватно реагувати на проблеми, з якими доводиться мати справу місцевим спільнотам. У той же час ЦРД прагне посилити та піднести голоси тих, хто історично зазнавали маргіналізації, враховуючи думки різних груп жінок, молоді, негетеросексуальних людей, етнічні та релігійні меншини.

- **Аналітичні методології** – ЦРД проводить спільний аналіз контексту і конфлікту, який дозволяє її місцевим партнерам та іншим ключовим зацікавленим сторонам дати відгук на систему уявлень та поглядів, що враховуються в основі програм/проєктів/діяльності. Кожен проект/програма/діяльність ЦРД, що розробляється чи починається в контексті конфлікту передбачає проведення аналізу із залученням місцевих зацікавлених сторін. Керівництво та штат ЦРД навчені проводити аналіз соціального, культурного, політичного та економічного контекстів у розрізі миру, безпеки та

гуманітарних ситуацій. Це дозволяє ефективно врахувати аналіз контексту і конфлікту, бути свідомими потенційних або вже наявних впливів програм/проєктів/діяльності на динаміку конфлікту та на миробудування, розробляти програми/проєкти, які сприяють інклюзивному і сталому миру та гендерній рівності.

- **Оцінка ризиків** – аналіз конфлікту і контексту дозволяє ЦРД ідентифікувати потенційні загрози та запобігати діяльності, що може загострювати конфлікт або наражає когось на небезпеку. Керівництво та представниці/ки ЦРД, її програмні координаторки /спеціалістки навчені проводити оцінку ризиків у співпраці із місцевими партнерами перед початком впровадження програм та проектної діяльності. Оцінка ризиків в контексті конкретного регіону країни та проекту проводиться регулярно, щонайменше, раз на рік.

- **Рівне представництво та участь** – Вибираючи зацікавлені сторони на рівні спільноти в уражених конфліктом зонах, ЦРД тісно співпрацює із місцевими партнерами і проводить консультації з місцевими організаціями громадянського суспільства, місцевою владою та лідерками, щоб жодна ключова група не лишилася недопредставленою. В усіх програмах/проєктах ЦРД забезпечує баланс між різними етнічними, релігійними, політичними та іншими історично маргіналізованими групами. ЦРД та її місцеві партнери визначають чіткі правила для зустрічей, щоб забезпечити взаємну повагу. Намагаючись бути максимально інклюзивними, ЦРД прагне створювати безпечний простір, в якому жінки, дівчата можуть вільно говорити без страху агресії з боку чоловіків.

- **Захист персоналу та учасниць проєкту /програми** – ЦРД та її місцеві партнери уважно стежать за безпековою ситуацією в тих регіонах, де реалізуються програми/проекти, щоб попередити можливі ризики для безпеки персоналу та партнерів в реалізації проектів/програм. Перед початком кожного етапу впровадження проекту ЦРД та її місцеві партнери переглядають безпекові ризики та готують плани на випадок надзвичайної ситуації, щоб реагувати відповідно.

<u>Гендерна чутливість</u>

ЦРД свідома того, наскільки принцип “Не нашкодь” важливий у контексті гендерного впливу конфлікту. Організації, які працюють для уповноваження жінок, часто наражаються на ворожість, погрози та насильство. Жінки, які працюють на захист прав жінок в умовах конфлікту та гуманітарних катастроф, ризикують зазнати помсти, включаючи сексуальне та гендерне насильство як засіб відлякнути їх від громадської роботи чи діяльності в одній чи іншій організації.

ЦРД приймає той факт, що її програми/проекти впливатимуть на стосунки зацікавлених сторін в громадах, які постраждали від конфлікту і уважно стежить щоби гендерна політика впливала на розробку і впровадження проектів /програм. Штат ЦРД проводить регулярний гендерний аналіз у рамках розробки та впровадження проекту /програми, щоб отримати відповіді на такі питання:

- Як цей проект /програма стосується потреб і пріоритетів жінок, чоловіків, негетеросексуальних осіб та інших історично маргіналізованих груп, включаючи з інтерсекційної точки зору?

- Чи цей проект /програма може погіршити гендерну нерівність та дисбаланс влади?

- Хто бере участь у процесах прийняття рішень щодо деталей цього проекту /програми? Хто з них виключені та чому?

- Як цей проект /програма впливає на положення чи сприйняття жінок, чоловіків, негетеросексуальних осіб та інших історично маргіналізованих груп?

ЦРД також визнає, що різні ідентичності чи характеристики – такі як стать, вік, сексуальна орієнтація, інвалідність, етнічна ідентичність та статус біженки, можуть перетинатися, утворюючи множинні рівні дискримінації, загрози, на які наражаються різні групи.

ЦРД та її місцеві партнери залучають місцеву владу, релігійних лідерів та чоловіків-поборників гендерної рівності до впровадження проектів /програм, щоб активізувати їхню підтримку гендерної рівності, прав людини, прав жінок, миру, безпеки, знизити ризик насильства проти жінок та дівчат-учасниць.

ЦРД та її партнери ретельно готують інформацію про свої проекти/програми, враховуючи культурні, політичні та соціальні особливості кожної ключової аудиторії. Перед тим, як публічно поширювати інформацію про досягнення програм та починати адвокаційні кампанії в соціальних мережах, інших засобах масової інформації, весь зміст уважно обговорюється із місцевими партнерами проєкту, щоб знизити ризик негативної реакції та захистити безпеку партнерів і учасниць проекту /програми.

Політика впровадження

ЦРД в обов'язковому порядку поширює цю політику серед усіх зацікавлених сторін та залучених осіб та установ, які задіяні в роботі організації. Її включено в Інструкцію з ведення діяльності організації. Всі нові представники правління, керівництво, директорка, спеціалістки, працівниці штату, інтернки, волонтерки та консультантки ознайомлюються з цією політикою.

ЦРД щорічно переглядає цю політику; за потреби оновлює та змінює її та проводить навчання для усіх, хто задіяні у керуванні та діяльності ЦРД.

Кожна координаторка та спеціалістка програми зобов'язані ознайомити з цією політикою всіх, хто співпрацює із ЦРД чи залучені до такої роботи, включаючи донорів, національних, місцевих партнерів проєктів.

Процедура інформування

Кожна особа, яка зазнала незапланованої шкоди внаслідок діяльності проекту /програми ЦРД, має за можливості повідомити про це голові правління, координаторці чи спеціалістці програми, які відповідають за появу такого негативного впливу. Голова правління, координаторка чи спеціалістка програми/проєкту, котра отримала початкову скаргу, передає справу голові правління чи членам правління для початку формального розслідування. Голова правління може прийняти рішення про ситуацію самостійно або передати справу до Членів правління для проведення розслідування. Можуть найняти третю особу чи доручити представниці, яка не задіяна в конфлікті проводити справу. Особа чи особи, відповідальні за розслідування, мають:

- негайно зафіксувати дату, час та факти інциденту / інцидентів;
- з'ясувати, якого результату хоче людина, яка подала скаргу;
- ознайомити скаржницю із процедурами організації щодо розгляду скарг;
- підготувати звіт за результатами розслідування з рекомендаціями поліпшення впровадження проекту /програми;
- прослідкувати, що рекомендації виконано і що скаржниця задоволена результатом;
- фіксувати всі заходи, котрі було вжито, та застосувати їх до впровадження програм в інших країнах, якщо це там застосовно;
- організувати конфіденційність всіх записів стосовно справи; та
- завершити процес максимально швидко – в межах тижня після отримання скарги.

Моніторинг та оцінка

ЦРД визнає важливість моніторингу дотримання політики «Не нашкодь» та забезпечує анонімний збір статистки та даних того, як вона використовується і наскільки вона є ефективною. Координаторка чи

спеціалістка програми/проєкту, яка відповідальна за оперативне реагування на випадки незапланованої шкоди від впровадження програм, щорічно звітується про дотримання цієї політики, включаючи кількість випадків, як організація на них відреагувала та які рекомендації було запропоновано. За результатами цього звіту ЦРД проводить оцінку ефективності цієї політики та вносить необхідні зміни.

Джерела:

"Do No Harm: A Brief Introduction from CDA". CDA Collaborative. Practical Learning for International Action. https://www.cdacollaborative.org/wp-content/uploads/2018/01/Do-No-Harm-A-Brief-Introduction-from-CDA.pdf. Accessed 04-28-2020

"Do No Harm and Gender: A Guidance Note". Garred, Michelle, Charlotte Booth, and Kiely Barnard-Webster, with major contributions from Nicole Goddard, Ola Saleh, Muzdha Azeez, and Katarina Carlberg. Cambridge, Massachusetts. CDA Collaborative Learning Projects. 2018. https://www.cdacollaborative.org/wp-content/uploads/2018/04/Do-No-Harm-and-Gender-A-Guidance-Note.pdf. Accessed 04-28-2020